

(Praha, 3. listopadu 2015): Ke zvyšování energetické účinnosti českého průmyslu pomohou nejen investiční dotace, ale i další vhodné podpůrné nástroje

Shodli se na tom účastníci semináře „*Zvyšování energetické efektivity v průmyslu*“, který na půdě Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky uspořádala 3. listopadu společnost SEVEN, Středisko pro efektivní využívání energie, o.p.s. Akce se konala za podpory Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, Svazu průmyslu a dopravy ČR a E.ON Energie a.s. a záštitu nad jejím konáním převzal Pavel Rozsypal, velvyslanec a stálý představitel České republiky při OECD. Mediálním partnerem semináře byla AF POWER agency, a.s.

Programovou náplň semináře tvořilo osm přednášek prezentujících různé pohledy na diskutovanou problematiku, pozvání přijali rovněž dva zahraniční hosté, kteří auditoriu představili přístupy jiných členských zemí Evropské unie v oblasti zvyšování energetické účinnosti v průmyslu. Organizátoři děkují všem řečníkům a zúčastněným. Přednesené příspěvky jsou uveřejněny na internetových stránkách organizátora (<http://www.svn.cz>).

Shrnutí semináře:

Směrnice o energetické účinnosti Evropské unie zavazuje členské státy, aby v letech 2014 až 2020 snížily svou energetickou náročnost, a to díky investicím do zvyšování energetické efektivity a následným vykázaním energetických úspor. Sektor průmyslu by měl k naplnění tohoto cíle přispět dvaceti ušetřenými petajouly, což představuje 40 % z celkového objemu úspor připadající na Českou republiku. Podle usnesení Vlády České republiky č. 923 z prosince 2013 má být tento cíl splněn pomocí tzv. alternativního schématu řízeného státem využívajícího dotační programy podpory kofinancované z evropských a národních fondů. V oblasti podnikatelského sektoru jím bude dotační program Operační program podnikání a inovace (OP PIK), v rámci kterého je připraveno do roku 2020 na projekty energetických úspor více než 20 miliard korun.

To by teoreticky mohlo být dle historických zkušeností postačující, ale v plnění cílů má již Česká republika dvouleté zpoždění a co víc, z předchozího dotačního programu OPPI až 70 % úspor energie bylo vygenerováno velkými podniky. V novém programu OPPIK však podíl dotací určených pro velké podniky bude jen 20 % či-li 4 miliardy korun, pokud se s Evropskou komisí nevyjedná navýšení. První dotační výzva běžící od června letošního roku přilákala více než dvojnásobný objem žádostí, než jaká je vyhlášená alokace (5 mld. Kč). Je však otázka, zda to v konečném důsledku bude stačit.

Ministerstvo průmyslu a obchodu si tento potenciální deficit uvědomuje a vítá proto návrhy dalších možných podpůrných opatření. Pro oblast průmyslu a zvláště velkých podniků může být perspektivním zavádění systémů energetického managementu dle normy ISO 50 001. K tomu jsou aktuálně motivovány velké podniky – jako jedna ze dvou alternativních možností, jak splnit zákonnou povinnost prověřit do 5. prosince t.r. svá energetická hospodářství dle článku 8 Směrnice. Perspektivním by pak

mohl případně být i nějaký nový nákladově i administrativně efektivní systém motivující podniky k energeticky úsporným opatřením na dobrovolném základě s využitím indikátorů a metrik, jaké dnes využívá Mezinárodní energetická agentura pro sledování změn v energetické efektivitě průmyslu v zemích OECD.

Nutné je však najít vhodné argumenty k tomu, jak objektivně doložit „adicionalitu“ (dodatečnost) u úsporných opatření, která nebudou realizována s dotací; bez ní by vygenerované úspory mohly být považovány za nezapočitatelné do národního cíle úspor dle článku 7 dotyčné evropské směrnice.

Zajímavou inspirací proto byly dva zahraniční příspěvky, které představily systém podpory zvyšování energetické účinnosti (nejen) v průmyslu v Dánsku a Finsku. Dánský systém představuje povinné schéma, do něž je zapojeno několik set dodavatelů energie, které jsou legislativou vázány každoročně vyprodukovat novými opatřeními u zákazníků stanovené množství energetických úspor. Systém byl zaveden v roce 2007 a postupně se objem nových úspor úspěšně zvyšuje. Dle provedeného opakovaného vyhodnocení systému však jen překvapivě 50 % úspor generovaných v průmyslových aplikacích bylo ve skutečnosti realizováno dodatečně. Další zajímavostí je, že pro kvantifikaci dosahovaných úspor postačují pouze inženýrské odhady učiněné při projektové přípravě a po realizaci projektu je dotyčnému hostitelskému podniku poskytnuta ze strany dané utility finanční podpora odpovídající určité výši energetických úspor prvního roku. Žádný další monitoring v dalších letech není vyžadován.

Systém zavedený ve Finsku vychází naopak z dobrovolné dohody uzavřené mezi státem a asociacemi reprezentujícími jednotlivé sektory ekonomiky (mj. tedy i průmyslu). V roce 2016 bude ukončena druhá fáze, které probíhá od roku 2008 a další pokračování programu na léta 2017 až 2025 je v přípravě. Podniky, které se do programu přihlásí, jsou vázány k vypracování energetického auditu a k následnému každoročnímu reportingu a dále ke kvantifikovanému cíli zlepšení v daném období (podniky velikostí spadající do kategorie MSP se měly v energetické účinnosti v období 2008 až 2017 zlepšit celkem o 9 %) za pomoci realizace energeticky úsporných opatření, ukáží-li se jako ekonomicky výhodné. Podniky s vysokou energetickou náročností (spotřeba u jakékoliv provozovny nad 100 GWh/rok) pak jsou vázány k zavedení systému managementu hospodaření s energií. Pokud však podnik některou z povinností nesplnil, nejsou uplatňovány vůči němu žádné sankce, což platí i pro rozhodnutí, že ekonomicky výhodné úsporné opatření nebude nakonec z nějakých důvodů realizováno. Využívána je spíše pozitivní motivace: podniky mohou na realizaci úsporných opatření získat investiční podporu stejně jako na energetické audity. Do druhé etapy dobrovolného programu se zapojilo 558 společností disponujících celkem cca 4 tis. energetických hospodářství, což reprezentuje přibližně 80 % podniků s vysokou i střední spotřebou energie. I v tomto programu je téměř 2/3 úspor generováno za pomoci energeticky náročného průmyslu.

V závěru semináře se přítomní přednášející shodli, že má-li český průmysl do plnění unijních závazků přispět plánovaným dílem, bude nezbytné nastartovat koordinovanou spolupráci všech

zainteresovaných stran, tedy orgánů státní správy, zástupců českého průmyslu a dopravy jakožto reprezentantů konkrétních energeticky úsporných projektů ale i těch, kteří projekty pomáhají připravovat a realizovat. Seminář je tak příslibem, že na další konkrétní kroky by nemuselo být nutné dlouho čekat.

„Jsme připraveni být styčnou stranou mezi podniky a státem. Čekáme na pravidla hry a specifikaci přímých i nepřímých pobídek, které českým průmyslovým podnikům pomohou zabývat se nejen ekonomickými, ale také energetickými efekty svého podnikání,“ shrnuje výstižně Jakub Vít, předseda pracovní skupiny pro energetickou účinnost Svazu průmyslu a dopravy České republiky.

Fotogalerie:

